

Motion till riksdagen

1989/90:Fö15

av Bengt Westerberg m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1989/90:9 om
arméns utveckling och totalförsvarets
planeringssystem, m.m.

Folkpartiet har i många år föreslagit satsningar på och förändringar i försvaret i syfte att öka dess kvalitet och förmåga. En grundtanke i folkpartiets förslag har varit att vårt land i första hand bör satsa på förband och system som tidigt och uthålligt kan ge stor effekt.

Det senaste försvarsbeslutet 1987 innefattade ekonomiska tillskott. Folkpartiet stod bakom beslutet som innefattade viktiga och betydande förstärkningar inom det militära försvaret. Eftersom det förelåg stora brister i det underlag myndigheterna presenterade inför försvarsbeslutet har resultatet blivit att de angelägna förstärkningarna inte har kunnat realiseras inom den ekonomiska ram som lades fast i beslutet. Enligt folkpartiets mening är det särskilt allvarligt att besluten om förstärkningar beträffande transporthelikoptrar, tunga kustrobotbatterier, luftvärn med medellång räckvidd och ubåtar inte förverkligats.

Nyligen framlade ÖB sin perspektivplan inför 1991 års försvarsbeslut. I denna anger ÖB sin syn på hur försvarsmakten bör utvecklas in i nästa sekel. I fråga om inriktning av brigader och flygdivisioner är ÖB:s förslag i praktiken en kopia av de folkpartiförslag som förut avstyrkts av tidigare militärledning.

Vidare återfinns i ÖB:s förslag just de förstärkningar som folkpartiet särskilt förde fram inför 1987 års försvarsbeslut. En utökning från ett till fyra tunga kustrobotbatterier, en utökning (initialt bl.a. genom livstidsförlängning av två befintliga Sjöormen) av antalet ubåtar från 12 till 14, en utökning av antalet luftvärnsrobotförband med längre räckvidd från två till sex bataljoner.

Det är egentligen bara i ett avseende som en av folkpartiet begärd förstärkning inte klart återfinns i ÖB:s förslag, nämligen i fråga om förstärkningar av helikopterkapaciteten för sjuktransporter för i första hand övre Norrland.

Jämfört med tidigare ÖB-förslag innebär det nu framlagda en annan avvägning mellan numerär och kvalitet till förmån för kvaliteten. Vi utgår ifrån att ÖB har gjort en operativ bedömning av den föreslagna strukturen. Han vitsordar att den är väl avvägd mot Sveriges säkerhetspolitiska behov i kris, neutralitet och krig.

Den mycket stora likheten mellan ÖB:s förslag och den linje folkpartiet

pläderat för i flera år gör det naturligt för oss att verka för att så mycket som möjligt av dessa förslag kan förverkligas.

En mycket oroande faktor är då självfallet att driftskostnaderna för försvaret ligger dramatiskt högre än som angavs av myndigheterna inför 1987 års försvarsbeslut. Folkpartiet har dragit två slutsatser av detta.

För det första måste försvaret tillföras ytterligare resurser. Detta har delvis skett genom riksdagsbeslut 1988 och 1989 men folkpartiet anser dessa tillskott otillräckliga och yrkade på större förstärkningar under vårriksdagen. Dessa yrkanden avslogs dock av riksdagens majoritet. För det andra blir behovet av rationaliseringar och effektiviseringar i driften nu större än man tidigare räknat med.

Det är vidare angeläget att ytterligare stärka försvarets kompetens i fråga om upphandling av försvarsmateriel, i syfte att kunna få en så rationell och ekonomisk materielomsättning som möjligt. En omstrukturering av svensk försvarsindustri är nödvändig, så att vi undviker dubbelkompetens och dubbelkapacitet på kostnadskrävande områden.

Vi i folkpartiet har sålunda stärkts i vår övertygelse om att den försvarsmaktsinriktning vi förordat är väl ämnad att ge Sverige ett militärt försvar som stämmer med de säkerhetspolitiska behoven. Den syn som redovisades av folkpartiets företrädare i försvarskommitténs betänkande i juni i år om arméns utveckling och försvarets planeringssystem har snarast fått ökat stöd genom vad som framkommit i ÖB:s perspektivplan tre månader senare. Vi redovisar här huvuddelarna.

Inför 1987 års försvarsbeslut lämnade myndigheterna inte utlovat underlag i fråga om arméns fredsorganisation. ÖB begärde i stället att få återkomma med förslag 1988 för riksdagsbeslut 1989. Riksdagen godkände denna uppläggning och ÖB fick regeringens uppdrag att till september 1989 inkomma med förslag till den framtida fredsorganisationen för armén.

De förslag till förändringar av fredsorganisationen som nu framläggs – och det riksdagsbeslut som skall bli resultatet – bör alltså ses som en senarelagd del av 1987 års försvarsbeslut. Samtidigt är det självfallet nödvändigt att fredsorganisationen ges sådan flexibilitet att den kan utnyttjas vid olika utformning av den framtida krigsorganisationen.

Den nu arbetande försvarskommittén (FK 88) fick i sina direktiv uppdraget att föreslå en omorganisation av armén. Som grund för utredningsarbetet har legat ÖB:s försvarsmaktsutredning (FU 88). Folkpartiet har vid sin granskning av utredningen funnit att den ligger väl i linje med en omstrukturering och förstärkning av armén genom ökad kvalitet och en anpassning till den framtida hotbilden.

Förstärkt materielanskaffning är absolut nödvändig för att svenska markstridsförband skall få tillräcklig eldkraft, skydd, rörlighet och annan förmåga (bl.a. mörkerkapacitet och förmåga att bedriva telekrigföring). Det är helt oacceptabelt att t.ex. anskaffning av skyddsvästar inleds i en takt som kräver 150 år för att hela behovet skall bli täckt.

Inför försvarskommittén (FK 88) har lämnats redovisningar om stora brister också i den utrustning som skulle finnas enligt hittillsvarande normer för ammunition och materiel i mobiliseringsförråd. Detta gäller såväl personlig utrustning som större materiel.

Förhållandena är så allvarliga att behovet av kvalitetsförstärkningar är större än som redovisats i FU 88. Den i FU 88 angivna "minimikvaliteten" är sannolikt för lågt satt av ÖB, vartill alltså kommer att dagens kvalitetsnivå är sämre än ÖB förutsatt. Brister finns vad gäller utbildning speciellt på grund av inställda repetitionsövningar.

Tyvärr avvisade majoriteten i försvarskommittén folkpartiets förslag till kvalitetsförbättringar och ytterligare differentiering av utbildningstiderna som skulle möjliggöra en brigadorganisation med tillräcklig kvalitet. Regeringen har följt kommitténs förslag. Eftersom man redan avvisat våra förslag till ekonomiska förstärkningar blir resultatet av inriktningen i proposition 1989/90:9 en för liten fältarmé med otillräcklig kvalitet på de viktigaste förbanden. Den förändring som föreslås leder också till en bristande tilltro till den egna försvarsförmågan hos personalen och ytterst det svenska folket. Regeringens förslag ger inte en armé i balans med de operativa kraven. Folkpartiet kan därför inte stödja ett sådant förslag.

Folkpartiet anser liksom ÖB att den moderniserade fältarmén bör innefatta omkring 20 brigader med tillräcklig kvalitet och fler mekaniserade förband än i dag. För att uppnå målet med den moderniserade armén krävs reformer avseende såväl värnpliktstidens längd som fredsorganisationens inriktning. De redovisade bristerna i arméns nuvarande förband visar också, att det är helt nödvändigt med ekonomiska förstärkningar om de andra reformerna skall bli trovärdiga.

Utbildningstider

ÖB begärde i FU 88 att få starta försöksverksamhet med 5 månaders grundutbildning. Han begärde också att inom ramen för denna utbildning få undersöka möjligheterna att på 2,5 månader nå utbildningsmålet för bevakningsförband. Folkpartiet har sagt ja till förslaget med 5 månaders utbildning. Vår grundsyn är, att ingen värnpliktig skall genomgå en längre utbildning än vad som behövs för att de uppgifter som är angivna skall kunna lösas. Det är inte möjligt för oss att exakt ange vilken kortaste utbildningstid som erfordras för enheter med bevakningsuppgifter. ÖB och arméchefen har angivit, att man bör specialutbilda enheter, där det värnpliktiga befälet ges 12–15 månaders utbildning och manskapet 2,5 månader. De hävdar, att man med målinriktad utbildning, moderna metoder och effektivt utnyttjande av tiden bör kunna nå utbildningsmålen för sådana enheter. Försöksverksamhet borde få bedrivas för att pröva möjligheterna att genomföra myndigheternas förslag i detta avseende.

Den parlamentariska värnpliktsutbildningskommittén (VK 83) föreslog tio veckors utbildning för just värnpliktiga med bevakningsuppgifter, och sådan utbildning bedrivs också sedan några år. Det är fråga om värnpliktiga, som vid mönstring inte bedöms lämpliga för reguljär soldatutbildning, alltså den grupp som tidigare kallades handräckningsvärnpliktiga. Den totala tiden för deras tjänstgöring är längre, men för krigsuppgiften bevakning skulle de ges tio veckors utbildning.

Alla värnpliktiga anses bli utbildade för att försvara den egna "arbetsplatsen". Det gäller bemanningen på artilleripjäser, på trängförbandens, ingen-

jörsförbandens, signalförbandens och luftvärnsförbandens personal, men också t.ex. flygvapnets värnpliktiga som utbildats med teknisk klargöring av flygplan som huvuduppgift. För samtliga dessa kategorier gäller, att utbildningstiden för bevakning och eget skydd är ungefär densamma som ÖB föreslagit för bevakningsförbandens manskap. Dagens "beredskapsplutoner" ges redan efter tio veckor uppgiften att svara för beredskap mot oförutsedda händelser, inklusive sådana aktioner som kräver vapeninsats.

Vi kan inte sätta oss i fackmännens ställe och avgöra vilken utbildningstid som krävs för en bevakningsuppgift. Uppgiften att kunna försvara sig själva och ett objekt är gemensam för ett mycket stort antal förband. Mot den bakgrunden vore det inte orimligt att samma utbildningstid skulle gälla för denna uppgift. Det är tankegångar av detta slag som ligger bakom folkpartiets uppfattning att ÖB ska få genomföra de försök han föreslagit.

Riksdagsmajoriteten har däremot sagt nej till ÖB:s förslag om 2,5 månaders utbildning. Genom att i stället välja en minsta värnpliktsutbildning om fem månader har majoriteten framtvingat en lösning som per år kostar omkring 500 miljoner mer i drift och utbildning.

Folkpartiet anser det utomordentligt angeläget att dessa pengar i stället används till modernisering av krigsorganisationen. För att få ett begrepp om storleken kan anges att 500 miljoner per år ger möjlighet att på 4–5 år finansiera att utrusta hela armén med skyddsvästar eller bekosta moderniseringen av ett par fältbrigader. De humanitära respektive operativa motiven för en sådan satsning skulle vara mycket starka. Förbandens stridsmoral och uthållighet skulle rimligen stärkas genom en satsning på ökat skydd.

Som vi tidigare anfört anser folkpartiet att de värnpliktiga måste ges den utbildningstid som krävs för att klara förbandets krigsuppgifter och för att innehålla beredskapen. Det innebär differentierade utbildningstider, beroende på både förkunskaper och det utbildningsmål som satts upp.

Planeringsmässigt kan det vara enkelt att räkna med t.ex. 7,5 månader för flertalet i fältförband och 5 månader för direktrekryterade till försvarsområdesförband. Det måste däremot i praktiken finnas möjlighet att variera mer än så. Ett försvarsområdesförband med särskilt viktiga uppgifter, t.ex. försvar av en hamn, kan behöva längre tid än 5 månader. Tänkbart är också att man för vissa förband kan minska grundutbildningen och i stället öka repetitionsutbildningen. I princip bör krigsförbandscheferna få rätt att påverka utbildningstiderna utifrån erfarenheter av utbildningsbehov och utbildningsbetingelser.

Jämfört med nuläget innebär det en stor förbättring att det lokala försvaret till stor del kan direktrekryteras och därmed ges en utbildning som helt inriktas mot de uppgifter dessa förband har. Det är viktigt att krigsförbandscheferna utvecklar taktik och krav utifrån de speciella förhållandena för respektive förband.

Folkpartiets grundläggande uppfattning är att utbildningstid och utbildningsmål bör samordnas. Därmed blir det också oacceptabelt att brigaderna och andra av de mest påkostade krigsförbanden inte ska ha en utbildning där man når utbildningsmalen. ÖB anger att nuvarande utbildningstid på 7,5 månader bör utökas till 8 månader, men av ekonomiska skäl ser han inte möjligheter att åstadkomma detta förrän efter 1997. Folkpartiet anser att om

den längre utbildningstiden för huvuddelen av brigaderna behövs, bör den införas så snart som möjligt.

Vad gäller depåorganisationen är folkpartiets uppfattning att man inte heller där bör utbilda fler värnpliktiga än som behövs för krigsorganisationen. Också för dessa bör krigsuppgiften styra utbildningstidens längd. Genom att dagens bevakningsvärnpliktiga utgår (i samband med att bevakningsuppgifter löses genom en ny och större organisation) påverkas självfallet behovet av det antal värnpliktiga som i hittillsvarande system förts till gruppen depå- och bevakningsvärnpliktiga.

Värnpliktspuckeln och pliktlagarna

Ett godtagande av 2,5-månadersutbildning skulle även bidra till en avveckling av nuvarande "värnpliktspuckel" bestående av omkring 50 000 värnpliktiga. Dessa får nu vänta två tre år med att fullgöra sin värnpliktsutbildning. En sådan väntan har, vilket riksdagen flera gånger framhållit, negativa värnpliktsociala effekter. Påfrestningarna på den enskilde blir större, när utbildningen senareläggs. En större andel är då småbarnsföräldrar. Avbrott från studier eller arbete blir ofta mer problematiska än vid tidig värnpliktstjänstgöring.

Även folkpartiets förslag om direktrekrytering av värnpliktiga till civilförsvaret bör ses i detta perspektiv. Värnpliktiga bör kunna ges utbildning, t.ex. vid den nya totalförsvarets skyddsskola eller vid räddningsverkets skolor, för krigsplacering inom civilförsvaret. Därmed skulle civilförsvaret få en ytterst angelägen förnyring och kvalitetsförstärkning. Det är i praktiken omöjligt att med pliktlag ålägga äldre en civilförsvarsutbildning om ett antal månader. Den enda tidpunkt då en enskild kan åläggas sådan utbildning är i praktiken just i 20-årsåldern. Folkpartiet har länge krävt en sådan möjlighet, men riksdagsmajoriteten har hittills vägrat tillåta att unga – utöver vapenfria – direktutbildas för uppgifter inom civila delar av totalförsvaret.

En sådan utbildning för civila uppgifter skulle bidra till en snabbare avveckling av "värnpliktspuckeln", varför en sådan direktrekrytering till civilförsvaret inte behöver beaktas vid dimensionering av försvarsmaktens utbildningsapparat för 90-talet.

Vi har tidigare väckt tanken på en allmän reform av nuvarande system med pliktlag för totalförsvarets personalförsörjning. Den manliga delen av befolkningen genomför i dag allmän värnplikt och får därigenom insyn och delaktighet i totalförsvarets principiella mål och förberedelser. De får också en klar uppgift i försvarssystemet och förvärvat en positiv syn på försvarets roll i samhället. Flertalet manliga ungdomar upplever detta som en rättighet. Den kvinnliga delen av befolkningen förblir i allmänhet oinformerad om totalförsvaret och den egna rollen i en krigssituation. Genom brister på kunskap och delaktighet får många kvinnor en negativ syn på totalförsvaret. Detta är naturligt med nuvarande system som inte ger kvinnorna motsvarande ansvar som männen trots att alla medborgare skulle drabbas lika av ett angrepp mot Sverige.

Enligt vår uppfattning har skillnaden mellan den manliga och kvinnliga befolkningens uppfattning om totalförsvaret ökat under 80-talet. Detta är

en allvarlig utveckling, som måste brytas. Behovet att kunna tillvarata hela befolkningens kapacitet i totalförsvaret gör att man måste erbjuda alla svenska medborgare möjlighet att medverka i totalförsvarets olika verksamheter. En sådan förändring kan endast åstadkommas genom en grundläggande förändring av nuvarande system med pliktlagar.

Utbildning av värnpliktiga läkare

Sjukvården är sannolikt den svagaste länken i totalförsvaret. Påfrestningarna på sjukvårdssystemet i krig skulle bli mycket stora, och sjukvården blir i flera sammanhang sannolikt gränssättande för vad totalförsvaret kan åstadkomma. Det är därför utomordentligt angeläget att sjukvården kan utnyttja personalen så effektivt som möjligt efter beredskap.

Fördelningen av sjukvårdspersonal mellan militär och civil sjukvård måste ägnas stor uppmärksamhet. Bara det antal läkare som oundgängligen behövs inom den militära sjukvårdsorganisationen bör få undantas från civil sjukvård vid mobilisering. Övriga läkare bör undantas från militär placering och i stället övas i den civila sjukvårdens krigsuppgifter.

Folkpartiet kan mot denna bakgrund godta tanken att läkare för försvarsmakten väljs ut bland befälsuttagna värnpliktiga som redan genomgått grundutbildning. Folkpartiet anser dock att möjligheten till uppdelad utbildning bör finnas kvar i den mån inte behovet täcks den första vägen.

Brigaderna och förbandsomsättningssystemet

Med de förutsättningar vi här angivit i fråga om utbildningens inriktning och behovet att inrikta armén mot omkring 20 brigader ser folkpartiet det möjligt att begränsa arméns fredsorganisation och åstadkomma betydande rationaliseringar. Inriktningen i fråga om brigadantalet förutsätter ett samtidigt ekonomiskt tillskott.

Den krigsorganisatoriska handlingsfriheten finns genom att man kan variera utbildningsinnehållet vid fredsförbanden. För fältförbanden bör utbildning ske i bataljon. Starka skäl – inte minst ekonomiska – talar för en förbandsomsättning på omkring åtta år (plus tid i personalreserv). Men variationer både uppåt och nedåt bör vara möjliga, t.ex. i samband med nytillförsel av viktigare materiel eller om speciella utbildningsbehov bättre kan tillgodoses vid avsteg från den normala förbandsomsättningen. Militärbefälhavare och krigsförbandschefer bör få handlingsfrihet.

För att få fungerande förband med god anda och för att utbildningen ska ge bästa möjliga resultat bör strävan vara att utbilda kompletta förband. Det innebär att manskap, värnpliktigt befäl, reservbefäl och aktivt befäl bör bilda en enhet under grundutbildningen och sedan följas åt när kompaniet eller bataljonen efter ett antal år överförs till territorialförsvaret. Men denna lösning är knappast möjlig vid kort förbandsomsättning, eftersom man av effektivitetsskäl vill använda befälet längre tid i fältförband. Kort förbandsomsättning innebär därför täta skiften av befäl, vilket är stick i stäv mot strävan att ha sammanhållna förband. Vi ser detta som en stor nackdel.

Ska man utbilda i bataljon bör ett normalt brigadproducerande förband ha en utbildningsvolym motsvarande omsättning av två brigader. Då kan man få

en bra förbandsomsättning samtidigt som beläggningen år för år blir ungefär lika stor. Två brigader har också sedan 40-talet varit det normala vid arméns infanteriregementen. I och med att antalet brigader nu minskas i syfte att få ökad kvalitet, frigörs utbildningskapacitet för direktutbildning till territoriellt försvar. Det normala vid brigadproducerande förband i framtiden blir därför ansvaret för utbildning av en brigad och ett antal försvarsområdesförband. Men möjlighet finns att som hittills utbilda två brigader vid ett antal fredsförband, förutsatt att man har tillräcklig befälskader. Det gränssättande för antalet brigader är ekonomin, inte antalet fredsförband. Även om operativa skäl skulle kräva upp till 25 brigader, går det att organisera detta inom ramen för en minskad fredsoorganisation. Folkpartiet fäster stor vikt vid den handlingsfrihet i fråga om antalet framtida brigader som ÖB anger i FU 88.

Fredsoorganisation

Behovet av att frigöra medel för kvalitetsförstärkningar, vår syn på principer för utbildningstider för värnpliktiga, förbandsomsättning och flexibilitet i fredsoorganisationen gör sammantaget att folkpartiets uppfattning ligger i linje med ÖB:s tankar om arméns grundorganisation. Regeringens ovilja att binda sig för ett tillräckligt brigadantal och rimlig kvalitet för krigsförbanden är inte förenlig med denna syn.

Folkpartiets bedömning är att inte ens de rationaliseringar vi föreslår är tillräckliga för att kunna få en rätt balanserad armé. En höjning av planeringsramen för tiden efter 1991 är därför nödvändig på motsvarande sätt som vi i år föreslagit förstärkningar utöver regeringens förslag för budgetåren 1989/90 och 1990/91. Utan nödvändiga kvalitetsförbättringar är det omöjligt att införa personalen motivera så stora organisatoriska förändringar.

Om man gör en sammanställning av behovet av att frigöra medel för kvalitetsförstärkningar, vår syn på principerna för utbildningstider för de värnpliktiga, förbandsomsättning och flexibilitet i fredsoorganisationen visar det sig att folkpartiets uppfattning ligger i linje med ÖB:s tankar om arméns grundorganisation. Eftersom regeringen i proposition 1989/90:9 inte ansett sig kunna redovisa sin syn på vilket antal brigader som skall ingå i en framtida krigsoorganisation och inte heller ger en rimlig kvalitet för krigsförbanden uppnår man inte en organisation som på ett tillfredsställande sätt kan lösa försvarets uppgifter.

Med folkpartiets utgångspunkt har det mot denna bakgrund på samma sätt som vid ställningstagandet i försvarskommittén inte funnits behov av att djupare penetrera eller att nu ta ställning till vilka förband som bör behållas om man bara till en begränsad del godtar ÖB:s sammanhängande förslag i FU 88.

Vi föreslår sammanfattningsvis att riksdagen avvisar de riktlinjer för förändringar i arméns grundorganisation som regeringen föreslår och i stället ställer sig bakom de riktlinjer för utveckling av det militära försvaret som redovisats i denna motion.

Ansvar för territorialförsvarsförband

Det förelåg enligt folkpartiet en brist i FU 88 genom att den inte var samordnad med marinen. Det var enligt vår mening viktigt att konstaterad överkapacitet i dess utbildningsorganisation kunde tas med i bedömningen av arméns fredsorganisation.

Fördelarna med att kunna utnyttja marina förband för utbildning av försvarsområdesförband är mycket påtagliga, främst för förband ingående i det territoriella försvaret. Lokalt rekryterade förband med krigsuppgift i regionen bör få sin utbildning där. För detta talar både beredskap, utbildningseffektivitet och ekonomi.

Det är därför positivt att regeringen nu lägger förslag om att utbildning av territorialförsvarsvärnpliktiga genomförs inom marinen och flygvapnet och att man därmed tillvaratar marinens utbildningskapacitet.

Folkpartiet fäster stor vikt vid att försvaret av våra mest känsliga infallsportar förstärks, så att viktiga hamnar snabbt kan skyddas av lokalt rekryterade, helst grundutbildade förband, som ges en för det aktuella området skraddarsydd utbildning.

I propositionen redovisas en relativt fullständig bild av arméförbandens utbildning och förbandsomsättning. Nya inriktningar föreslås avseende såväl fält- som territorialförsvarsförband. Som framgår av propositionen finns anledning att samtidigt med dessa beslut även parallellställa vissa frågor avseende marin- och flygvapenförband. Till del är dessa områden berörda i propositionen men enligt folkpartiets uppfattning finns det anledning för riksdagen att tydligare uttala sin mening i dessa frågor.

Av propositionen framgår att marinens och flygvapnets fulla utbildningskapacitet bör utnyttjas för att vid sidan av nuvarande utbildning även grundutbilda territorialförsvarsvärnpliktiga. Folkpartiet instämmer i detta förslag. Enligt folkpartiets uppfattning finns det emellertid också skäl att riksdagen uttalar sitt gillande av den ÖB-inriktning som innebär att flygvapnet respektive marinen övertar organisationsansvaret för de territorialförsvarsförband, som har till uppgift att skydda anläggningar och baser eller som är en del av kustförsvarets fasta krigsorganisation.

För flygvapnets del torde det närmast handla om värnförband och försvarsplutoner vid flygbaser och stridsledningsanläggningar. För marinens del torde det i ett första steg handla om kustnära värnförband och försvarsplutoner, men även andra förband inom kustartilleribrigaderna m.m. bör successivt överföras till marinen.

Genom det ändrade organisationsansvaret uppnås den entydighet i krigsförbandschefernas styrning som ÖB har lagt så stor vikt vid. Därtill kommer att krigsförbandscheferna får ökade möjligheter att på enklare sätt påverka territorialförsvarsförbandens utformning och utveckling på sikt. Bättre förbandsavvägningar kan också ske mellan territorialförsvarsförband och andra förband inom flygvapnet och marinen.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

1. att riksdagen med avslag på propositionen i den del den behand-

lar förändringar i arméns grundorganisation godkänner de riktlinjer för utveckling av det militära försvaret som angivits i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om direktrekrytering av värnpliktiga till civilförsvaret,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning av värnpliktiga läkare,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att territorialförsvarsvärnpliktiga fortsättningsvis skall utbildas jämväl inom marinen och flygvapnet samt att marinen och flygvapnet parallellt med detta efter hand skall överta det organisatoriska ansvaret för territorialförsvarsförbanden inom de fast kustförvarade områdena, vid baser samt vid andra marin- eller flygvapenanläggningar.

Mot. 1989/90
Fö15

Stockholm den 25 oktober 1989

Bengt Westerberg (fp)

Ingemar Eliasson (fp)

Karl-Göran Biörsmark (fp)

Birgit Friggebo (fp)

Elver Jonsson (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)

Kerstin Ekman (fp)

Charlotte Branting (fp)

Sigge Godin (fp)

Anne Wibble (fp)

Hans Lindblad (fp)